

POSTANOWIENIE

24 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

na posiedzeniu niejawnym 24 stycznia 2024 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego
w Katowicach
z 6 września 2021 r., XIX Ga 760/18,
wydanego w sprawie z powództwa M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w
T.
przeciwko M. S.
o zapłatę,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego Katowice - Wschód w Katowicach z dnia 8 września 2017 r., oddalającego powództwo o zapłatę kwoty 8000 zł z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia za bezpodstawne i niezgodne z prawem zamknięcie drogi do złożenia skargi konstytucyjnej.

W skardze powódka wniosła o stwierdzenie niezgodności zaskarżonego wyroku z art. 118 ust. 5 k.p.c. w zw. z art. 10 ust. 2 Konstytucji RP, art. 77 i art. 79 Konstytucji RP, art. 367 § 3 k.p.c. i art. 47b ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 k.p.c., do konstrukcyjnych elementów skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia należy oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości lub w części, przytoczenie podstaw skargi oraz ich uzasadnienie, wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny, uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy, wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe oraz wniosek o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem.

Wymagania te wynikają z charakteru skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jako nadzwyczajnego środka prawnego, który nie służy uchyleniu lub zmianie prawomocnego orzeczenia, lecz inicjuje pierwszą fazę postępowania, zmierzającego do realizacji odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa z tytułu wydania niezgodnego z prawem prawomocnego orzeczenia sądu (art. 417¹ § 2 k.c. w związku z art. 77 Konstytucji RP). Muszą być one zrealizowane odrębnie i samodzielnie, każde niezależnie od pozostałych, co prowadzi do wniosku, że skarga niespełniająca któregokolwiek z nich dotknięta jest tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym w reżimie właściwym dla usuwania braków formalnych (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).

Skarga złożona w sprawie niniejszej nie czyniła zadość wymaganiu uprawdopodobnienia, że przez wydanie zaskarżonego wyroku doszło do wyrządzenia szkody (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.).

W świetle utrwalonego orzecznictwa konieczne jest w tej mierze przeprowadzenie odrębnego wyводу przekonującego, że szkoda powstała, określającego jej rozmiar i czas powstania oraz postać i związek przyczynowy z wydaniem orzeczenia niezgodnego z prawem. Skarżący powinien przytoczyć wszelkie znane mu fakty dotyczące tych okoliczności, pozwalające na ocenę prawdopodobieństwa powstania szkody i koniecznego związku przyczynowego. Powinien także powołać dowody lub co najmniej ich surogaty, które uwiarygodnią twierdzenie o wyrządzeniu szkody (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 16, z dnia 31 stycznia

2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7 - 8, poz. 141, z dnia 5 października 2017 r., II CNP 20/17 i z dnia 28 listopada 2017 r., III CNP 19/17).

W sprawie niniejszej skarżąca ograniczyła się do twierdzenia, że przez wydanie zaskarżonego wyroku poniosła szkodę niematerialną, polegającą na pozbawieniu powódki prawa do sądu, które to prawo zostało odebrane na skutek sporządzenia opinii o bezzasadności skargi konstytucyjnej, zamykającej powódce drogę do wniesienia skargi konstytucyjnej, zagwarantowane w art. 79 Konstytucji RP.

Powstanie szkody niemajątkowej nie zostało w żaden sposób uprawdopodobnione poza samym wskazaniem, że nastąpiła. Nie została również uprawdopodobniona w żaden sposób wysokość szkody przez powołanie i przedstawienie dowodów lub co najmniej ich surogatów. Uprawdopodobnienie rozpatrywane jest bowiem nie tylko w aspekcie celu, którym jest przekonanie organu decyzyjnego o istnieniu stanu wskazanego przez skarżącą, ale również w aspekcie środków, które usprawiedliwiają to przekonanie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC, nr 7 - 8, poz. 141). Skarżąca powinna odwołać się do okoliczności, które znajdują potwierdzenie w materiałach dołączonych do skargi albo znajdujących się w aktach sprawy prawomocnie zakończonej i wskazujących na poniesienie szkody (postanowienie SN z dnia 28 lipca 2021 r., V CNP 7/21).

Wymogu tego nie spełnia wskazanie przez powódkę, że szkoda została wyrządzona przez pozbawienie jej zarówno spełnienia konstytucyjnego uprawnienia do skargi konstytucyjnej, jak i ochrony do niej.

Jeżeli bowiem powstała szkoda niemajątkowa, to należało przynajmniej uprawdopodobnić jakiego rodzaju i w jakim rozmiarze, zwłaszcza, że powódka jest osobą prawną. Nie jest wystarczające w tej mierze wskazanie tylko skutku w postaci niemożności wniesienia skargi kasacyjnej. W szczególności nie spełnia tego wymogu twierdzenie, że w ten sposób pozbawiono powódkę prawa do sądu, bo z załączonych akt spraw, toczących się między powódką a pozwaną jasno wynika, że powódka skorzystała z prawa do sądu, a jej żądanie zostało rozpoznane przez sądy dwóch instancji.

Prawo do sądu nie oznacza jednak prawa do uzyskania korzystnego dla strony rozstrzygnięcia. Zatem negatywne dla powódki rozpoznanie jej sprawy przez sądy dwóch instancji nie oznacza pozbawienia prawa do sądu; oznacza, że jej roszczenie sądy obu instancji uznały za bezzasadne. Prawo do sądu zostało w jej sprawie bez wątpienia zrealizowane.

Z tych względów, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[SOP]

(r.g.)